

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

**Актуальні питання
психологічної науки**

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 17

Рівне - 2023

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Вип. 17. Рівне: РДГУ, 2023. 106 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Воробйов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Ставицька О.Г. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Друкується за рішенням вченої ради РДГУ (протокол № 6 від 22 червня 2023 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

5. Сонник Г. Т., Напреєнко О. К., Скрипніков А. М. Психіатрія: Підручник Київ : Здоров'я, 2006. 432 с.

6. Фройд З. Вступ до психоаналізу: переклад з німецької. Харків : Книжковий Клуб, 2015. 480 с.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Рудюк Олег, кандидат психологічних наук, доцент

Безпрецедентні виклики, зумовлені гуманітарними наслідками російської агресії проти України, актуалізують проблему подальшого розвитку вітчизняної сфери вищої освіти. Важливого значення набувають питання цільового, процесуального та інструментального забезпечення професійної підготовки майбутніх фахівців, зокрема психологічного профілю. Відтак особливої актуальності набуває проблема удосконалення окремих параметрів професійної підготовки майбутніх психологів, пошук інноваційних форм, форматів і засобів їх навчальної діяльності у закладі вищої освіти. З огляду на це, важливим є розробка, обґрунтування та імплементація інноваційних стратегій і технологій професійної підготовки майбутніх фахівців-психологів, які б дозволили в умовах нової освітньої реальності забезпечити їх ефективну теоретичну і практичну підготовку до професійної діяльності.

Мета полягає у висвітленні результатів теоретичного дослідження особливостей використання інноваційних психологічних технологій у професійній підготовці майбутніх психологів.

Слідом за І. Булах, В. Волошиною і Л. Лохвицькою під психологічними технологіями професійної підготовки майбутнього психолога розумітимемо «інтегративні етапні моделі його фахового становлення, основою яких є логічна взаємопов'язана динамічна система психологічних впливів, що актуалізують у майбутнього фахівця особистісні, професійні і соціальні цінності, структуруючи його інтеграл професійної цінності в процесі об'єктивації ціннісної самосвідомості» [1].

Психологічно обґрунтуємо можливості *проектної технології* як прогресивного методу культивування визначених у часі обґрунтованих, операціоналізованих і реалістичних цілей навчання майбутніх психологів, що супроводжується розробкою їх індивідуальних проектів входження на ринок неформальних освітніх послуг [2].

Зміст *проектної технології* пов'язаний з проектуванням як процесом створення нового проекту (моделі, прообразу або прототипу) певного явища

або об'єкта із передбачувано заданими характеристиками, процес реалізації якого лімітований (обмежений) у часі, включає ряд необхідних етапів (аналіз, синтез, планування, прогнозування, узагальнення, моделювання) і висуває до проєктанта ряд вимог – здатність застосовувати набутий базис знань у площині професійної діяльності, прогнозувати або проєктувати її результати, виявляти каузальні зв'язки у процесі вирішення професійних задач і проблем.

Як ефективний інструмент реалізації задач професійної підготовки майбутніх психологів означена технологія дозволяє їм краще усвідомити важливість набутих ними знань і засвоєних вмінь завдяки можливості їх застосування у практичній площині, що дозволяє змодельовати і застосувати набутий теоретичний і методичний арсенал у практиці реальної психологічної допомоги і підтримки. Це у свою чергу за принципом зворотного зв'язку стимулюватиме у майбутніх психологів розвиток персональної суб'єктності, автономності і самостійності в процесі становлення професійної компетентності.

В ході застосування проєктної технології майбутній психолог набуває професійно важливих знань, вмінь і якостей, які збагачують його професійну свідомість і визначають ступінь професійної компетентності. Зокрема, у спеціальній літературі автори диференціюють набуті в процесі застосування проєктної технології вміння і якості на загальні (особистісні) і спеціальні (професійні). До шеругу якостей першого типу відносять розвиток самостійності, мислення та творчих здібностей, здатності до раціонального розподілу часу, до конструктивної міжособистісної взаємодії, до вирішення міжособистісних конфліктів, до креативного мислення та ін. До якостей другого типу відносять вміння працювати в команді, презентувати результати своєї праці для широкої і професійної аудиторії, підвищення мотивації до навчання, здатність до застосування набутих знань у професійній діяльності, формування навичок організації і проведення науково-дослідної роботи [3].

Таким чином, проєктні технології є прогресивними практиками і способами продукування обґрунтованих, операціоналізованих і реалістичних цілей, які дозволяють максимально відтворити (змодельовати) умови і професійні ситуації діяльності психолога-практика, в яких майбутні психологи закріплюють набуті теоретичні знання і апробують засвоєні практичні вміння та навички.

Список використаних джерел

1. Булах І. С., Волошина В. В., Лохвицька Л. В. Сучасні освітні психотехнології професійної підготовки майбутніх психологів. *Психологія та психосоціальні інтервенції*. 2019. Т. 2. С. 20-29.

2. Сілакова Т. Проектні технології підготовки студентів. *Вісник НАУ Педагогіка. Психологія*. 2017. Вип. 2 (11). С. 153-158.

3. Шацька З. Я. Впровадження проектних технологій в діяльність ВНЗ: переваги та недоліки. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія «Економічні науки»*. 2015. С. 374-383.

МЕТОД ДЕСЕНСИБІЛІЗАЦІЇ (EMDR) ЯК ЗАСІБ ПОДОЛАННЯ ПОСТТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСОВОГО РОЗЛАДУ (ПТСР) У УЧАСНИКІВ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

Басалига Тетяна, здобувач ОС «магістр», 1 курс, РДГУ

Керівник: Ямницький В.М., доктор психологічних наук, професор

Метод десенсибілізації (EMDR) є відносно новим, адже створений у 1987 році доктором Френсіном Шапіро. Вдало використовується для лікування ПТСР: учасників бойових дій, жертв насильства, катастроф та стихійних лих, осіб з фобіями, панічними та дисоціативними розладами. В основі методу є уявлення про особливий психофізіологічний механізм адаптативної інформаційно-переробної системи, який має кожна людина. Він опрацьовує інформацію та розміщує її як досвід у файлики. Коли певна подія є вкрай неприйнятною, то інформація про неї не може бути інтегрована в загальний життєвий наратив. І тому вона залишається не опрацьованою. Досить часто формуючи розщеплення еґо-стану на окремі частки, не об'єднані в цілісне «Я».

Нормальні спогади приходять вчасно, але можуть залишатися на задньому плані, коли є неактуальними. Травматичні спогади зовсім інші. Уривки минулого дисфункційним чином фіксуються в нейронних зв'язках як такі, що відбуваються «тут і зараз». Вони можуть запускатися спонтанно та за допомогою тригерів, переживаються знову і знову, захоплюючи людину в свій полон. Система дає збій, бо інформація є вкрай тривожною і не відповідає попередньому досвіду та догмам людини, звідси впливають нерозуміння і неприйняття. В інших випадках система адаптивної переробки інформації відмовляє, бо спрацьовує захист, який не дає в повній мірі сприйняти і переробити травмуючий матеріал.

Комплексна кваліфікована психотерапія, як і медикаментозна терапія - це не один вид допомоги. Вона передбачає багато різних методів: системна, гештальт, когнітивно-поведінкова, EMDR, психодинамічна та ін. Та випадки, котрі не чітко вписуються в визначення гострого стресового розладу (ГСР) або ПТСР, часто вимагають додаткових терапевтичних процедур і підходів.

Зміст

Вступ	3
Артемова О. Індивідуальна та групова робота з дітьми-переселенцями.....	4
Артемова О. Компетенції фахівців для надання допомоги вимушено переселеним особам, сім'ям з дітьми.....	9
Бабак К. Особливості соціальної адаптації дитини до шкільного навчання..	11
Демчук О. Сутність автентичності у психологічному просторі	13
Павелків В. Вплив соціальних мереж на формування нових молодіжних субкультур	15
Павелків В., Оборська А. Використання методів арт терапії у процесі реабілітації девіантної поведінки поранених військовослужбовців	18
Павелків В., Приступлюк С. Психокорекція агресивної поведінки підлітків засобами арт-терапії.....	20
Романюк В. Психічна травма особистості: психофізіологічні та клінічні аспекти	22
Рудюк О. Особливості професійної підготовки майбутніх психологів	25
Басалига Т. Метод десенсибілізації (EMDR) як засіб подолання посттравматичного стресового розладу (ПТСР) у учасників збройних конфліктів	27
Борак О. Життестійкість у системі професійно важливих якостей майбутніх психологів.....	30
Войціховська Я. Психологічні аспекти професійного становлення майбутнього фахівця.....	32
Гаврилюк О. Клієнт-центрована психотерапія К. Роджерса у роботі з людьми з відхиленням у психічному розвитку	34
Гаврилюк О. Особливості самоставлення як чинник ефективності комунікації у юнацькому віці	37
Ганцева М. Психологічні прояви тривожності у студентської молоді під час воєнних дій.....	39
Горбатюк О. Особливості профілактики девіантної поведінки у підлітковому віці	41
Гуцало А. Психологічна допомога вимушено переселеним особам, сім'ям з дітьми.....	43
Даєр І. Психологічні основи розвитку резильєнтності молоді в умовах закладу вищої освіти.....	45
Дивульська К. Особливості роботи психолога у школі в умовах воєнного стану	47
Єфімова М. Психологічна допомога постраждалим дітям внаслідок військового конфлікту в Україні	50
Загородський Д. Психологічні чинники прояву любові у подружніх парах ..	53

Зінчук І. Особливості роботи психолога з дітьми з особливими потребами старшого дошкільного віку.....	55
Ковалець А. Дослідження психосоціальної стійкості до стресу у здобувачів вищої освіти.....	57
Конончук А. Сім'я як чинник становлення самооцінки особистості.....	60
Котляр О. Аналіз самотності як соціально-психологічного явища	62
Котляр О. Психологічні особливості переживання самотності в юнацькому віці	64
Лашта А. Асертивна поведінка як адаптивна копінг-стратегія в юнацькому віці	68
Лісняк Б. Вплив засобів масової комунікації на рівень тривожності в умовах воєнного часу	69
Максимюк В. Соціально-психологічні чинники життєстійкості онкологічно хворих осіб.....	72
Михайлова А. Психологічний супровід обдарованих дітей в закладах освіти.....	74
Мартюченко К. Фасилітація як феномен у вітчизняній психологічній науці	77
Мовчко О. Копінг-стратегії як інструмент подолання наслідків стресу	80
Панова О. Проблеми психологічного вивчення вітчизняної сфери трудової зайнятості.....	81
Парфенчук О. Соціально-психологічна профілактика конфліктної взаємодії старших підлітків	84
Парчук Т. Психологічна готовність молоді до сімейного життя	86
Семенюк В. Психологічний супровід дітей раннього віку із загальною затримкою мовленнєвого розвитку	88
Ткач У.-М. Соціально-психологічні особливості особистості підлітків з девіантною поведінкою	90
Ткачук О. Психолого-педагогічна технологія як ефективний метод зниження підвищеної сугестивності у підлітковому віці	92
Томко М. Діагностика та корекція емоційних порушень у дітей старшого шкільного віку.....	94
Циценя Д. Методи діагностики соціального інтелекту майбутніх психологів	96
Шевчук А. Подолання підвищеної тривожності підлітків методами когнітивно-поведінкової терапії.....	98
Шепель Т. Залежність ступеню емоційного вигорання лікарів від особистісних змінних (на прикладі локусу контролю та професійної мотивації).....	102
Зміст	105

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 17

Наукове редагування – доц. Романюк В.Л.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 5,4.